

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom

za celo leto 3 gld. — kr.

„ pol leta 1 „ 60 „

„ četrť leta — „ 80 „

Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. — Za oznanila
se plačuje od navadne
vrstice, če se natisne
enkrat, 8 kr., dvakrat
12 kr., trikrat 16 kr.,
in vsakokrat za kolek
30 kr.

Trgovini in obrtniji v pospeh.

Poglavitna reč v trgovini in pri obrtniji je, rešiti se kolikor le mogoče samotrštva (monopola) in dospeti do konkurencije. V mnogih krajih je res pravo samotrštvo. So namreč posamesni trgovci, ki imajo vse prodajalce onega kraja v svojih rokah. Eni kupujejo vino, drugi žito, tretji les, med, predivo itd. Kdor hoče svoj pridelek spečati, mora k enemu ali drugemu teh kupcev iti, ker drugih blizo ni. Tako se udomači samotrštvo posamesnih in kmetovalec še posebno tačas trpi, če je pri teh samotržnikih denarja si izposodil, kajti mu večjidel sami ceno napravijo, da mora dostikrat v svojo zgubo pridelke samosilnikom prepustiti. — Blizo mest je kmetovalcem nekoliko lažje, dasi tudi tukaj v mnogem oziru samotrštvo vlada. Kmet mora ob svojih stroških in sè zgubo časa pridelke na trgovišče spravljati, in tukaj ga zopet zgrabijo za davek (štantnino ali tržnino), vrh tega mora stati in čakati kupcev na onem mestu, ki mu ga odkazujejo. — Po vštetih mnogih stroških v denarju in času ima zares le malo dobička iz take trgovine.

To so napake, ki kupčijo hudo zaverajo. Najbujše pa, kakor pravimo, godi se kmetovalcem v odstranjenih krajih, od kodar ne morejo lahko na sejmove voziti svojih pridelkov, marveč so primorani, domačim kupcem se udati. — Nekolika pomoč zoper samotržno silo se vendar kmetovalcem in obrtnikom zdaj ponuja, ako jo bodo umeli v svojo korist rabiti. To je namreč postava, vsled ktere odpade od meseca julija t. l. kolekovina za vsakratno naznanilo po novinah. Dozdaj se je moralo od vsakega naznanila (inserata) v novinah plačati 30 kr. kolekovine, vrh tega še tiskovni strošek. Vsled tega so se kmetovalci in manjši obrtniki zarad precej velikega stroška bali naznanil po novinah. To

zdaj odpade ter bo razglaševalec le samo tiskovne stroške trpel, ki bodo pa tim manjši, čim več naznanil novinam v razglaševanje dohaja.

Na to delamo bralce pozorne, ker se po tem potu marsikdo lahko samotrštva reši. — Glej, pri hiši imaš marsikaj za oddati, pa pravega kupca morebiti ni. Daj to po novinah razglasiti, če kaže, povej tudi ceno, in brž se jih bo oglasilo, ki stvar radi kupijo. Tako se vzbudi konkurencija in pridelki se dražje in brž spečajo. — Če potrebuješ sam česar, pa ne veš prav, kje to dobiti, naznani, česar želiš, in oglasilo se jih bo, ki stvar na prodaj imajo. Po tem potu se spravijo pridelki brez velikih stroškov na obširno trgovišče, se vsaj nekaj v okom pride samotržnim nasilnikom in pomaga kmetijstvu in obrtniji, kar je hvalevreden namen postave.

Vabimo vas toraj, da se za vsakovrstne naznanila poslužujete „Gospodarja“, ki v pre mnogih odtisih na vse kraje svetá gre, ter je posebno na Štajerskem težko ktera fara, kder bi se naš list ne bral. — Pri tej priliki ne moremo zamolčati zares čudne prikazni, da mnogi, posebno pa šolski zastopi na slov. Štajerskem rajši nemškimi novinam, n. pr. „Str. Landbote“, ki je le malo pri nas razširjen, naznanila pošiljajo, kakor pa domačemu slovenskemu listu! To ni prav in nam ne služi na čast, kajti kdor se tujcu klanja, škoduje le svoji domovini. Robača je telesu bližja od suknje.

Ob enemu pri nastopu drugega polletja vljudno vabimo k naročenju lista, ki je v tem obsegu najcenejši med vsemi slovenskimi listi. To je le mogoče po pripomoči gg. društvenikov „kat. tiskovnega društva“, ktere prisrčno prosimo, da nam tudi zanaprej zvesti ostanejo in skušajo še drugih za hvalevredni namen vzbuditi.

Cerkvene zadeve.

Obletnica kronanja sv. Očeta.

Bližajo se dnevi, polni častitih spominov; spodobi se, da jih tudi mi častimo. Bilo je 1. junija 1846, ko so papež Gregor XVI., že nad 80 let stari, umrli. Takrat so bili sedanji papež škof in kardinal v Imoli. Obhajali so ravno duhovne vaje s svojim duhovenstvom, ko je glas o papeževi smrti do njih prišel. Kot kardinal so imeli dolžnost in pravico, vdeležiti se v Rimu volitve novega papeža. Po končanih duhovnih vajah se podajo brez odloga na pot in 12. junija na večer dospejo v Rim. Kat. cerkev je štela takrat 62 kardinalov; ali nekaj zaradi daljave, nekaj zaradi starosti in bolezni niso mogli vsi priti; sešlo se jih je 51. — Dne 14. junija se podajo kardinali v konklave, to je v zaprt prostor velike palače, Kvirinal imenovane, kjer zdaj Laški kralj stanuje. Iz tega prostora ne smejo iziti, dokler ni novi papež izvoljen. Da volitev velja, treba je dveh tretjin glasov; tedaj v tem slučaju 34. Imolski škof so bili izžrebani za enega zmed treh pregledovalcev volilnih listkov, kateri se glasno vsem pričujočim berejo. Voli se vsak den dvakrat, v jutro in na večerko, po posebnih molitvah v čast sv. Duhu; volitva se ponavlja tako dolgo, dokler se dve tretjini glasov na eno osebo ne zedinite. Takrat je trajala volitev le dva dni, namreč 15. in 16. junija. Pri prvi volitvi so brali Imolski škof svoje lastno ime 13krat, pri drugi volitvi 17krat, pri tretji že 27krat. Ko so pa pri četrti volitvi na večer 16. junija kar zapored 17krat svoje lastne ime brali, so iz strahu, da bi volitev njih zadela, omedleli. Kardinali pristopijo, jim strežejo in jih krepčajo. Ko se škof Mastai (tako se glasi njih rodbinsko ime) iz omedlevice zopet zaveje, prosijo sobrate s solznimi očmi, naj jim prizanesó, ker niso zmogni svojega posla več opravljati; ali kardinali jih prosijo pri živem Bogu, naj premagajo občutke svojega srca, naj se udajo v voljo Božjo in berejo listke do konca; kajti po volitveni postavi volitev ne velja, če se pretrga. Škof Mastai se ozrejo proti nebesom, in s trepetajočim glasom listke naprej berejo, ter 36krat svoje lastno ime imenujejo. Ko je bila tako druga tretjina glasov že presežena, kardinali ne čakajo več branja do konca, ampak vsi se s svojih sedežev vzdignejo, in enoglasno vzkliknejo: „Imamo papeža!“ (habemus Pontificem), in s tem se je večinska volitev v enoglasno volitev vseh pričujočih spremenila. V tem trenutku so bili toraj škof in kardinal Ivan Mastaj po postavi pravilno izvoljeni papež. V hvaležni spomin na papeža Pija VII., ki jim je bil v hudi bolezni mladih let varh in tolažnik, so sprejeli ime Piji IX. Že več ko 200 let ni bila nijena papežka volitev tako hitro končana kakor ta; toliko več

tolažba za kardinale, da so res volili po sklepu Božjem.

Drugi den, 17. junija ob 9. uri zjutraj so topovi na angelskem gradu zagromeli in Rimsko mesto vabili, naj gre pozdravit novega sv. Očeta in kralja svojega, in prejet prvokrat njegov blagoslov. Nezmerna množica se gnjete okoli Kvirinala. Od vseh kardinalov spremljani stopijo sv. Oče na preddvor palače; ko pa toliko množico zagledajo, jih jok posili. Dvakrat povzdigne roke in dvakrat jim upadejo. Slednjič se osrčijo, povzdignejo visoko svoje roke, kakor da bi hoteli ves svet objeti, in z milim pa krepkim glasom dajo sv. blagoslov, rekoč: Blagoslov vsegamogočnega Boga, Očeta, Sina in sv. Duha pridi nad vas in ostani vselej pri vas. Amen. In vse ljudstvo je veselo klicalo: Bog živi, Bog nam dolgo ohrani Pija IX.!

21. junija, tedaj na god sv. Alojzija, (bila je tudi takrat kakor letos, nedelja) je bilo slovesno kronanje Pija IX. Po starodavni šegi so nesli na prekrasnem tronu novega papeža v slovesni procesiji v cerkvo sv. Petra. Pri vratih so jim bili ključi cerkve izročeni. Po molitvi, na grobu sv. Petra opravljeni, je sledela velika sv. meša in zahvalna pesem. In po meši so nesli zopet novega papeža na cerkveni preddvor, kjer se je vršilo vpričo vsega ljudstva kronanje. Eden kardinalov je vzel papežu z glave škofovsko kapo in potem jim je najstarejši kardinal diakon na glavo djal tiaro, to je trojno krono, v eno spleteno, rekoč: „Sprejmi tiaro, s trojno krono ovenčano, in vedi, da zanaprej si oča knezov in kraljev, vladar vse zemlje in zemeljski namestnik našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, kteremu čast in slava bodi od vekomaj do vekomaj.“ Zopet so dali novi papež sv. blagoslov, zopet je veselo vse ljudstvo kričalo: Bog živi Pija IX., in vse mesto je bilo kakor nevesta okinčano, in na večer s cerkvijo in kuplo sv. Petra vred prekrasno razsvitljeno.

Tako so se praznovali dnevi meseca junija leta 1846 v Rimu, ko so Pij IX. v 54. letu svojega življenja papež postali. In danes? Preteklo je od tistih dob le 28 let, in vendar kaki zares nezmeren razloček! Srce mora krvaveti, ako se sprememba prav premišljuje! Takrat so vsi kralji in cesarji novemu papežu Piju čestitali, in danes so papež od vseh zapuščeni, od nekterih celo na smrt sovraženi. Takrat so jih z veselim vrisom na kraljevem tronu skozi mesto nosili, in zdaj so že tri leta jetnik v Vatikanu. Takrat je vse ljudstvo veselo klicalo: Bog živi Pija IX. in danes? kolikokrat se slišijo pred Vatikanom kriči zarotnikov: Smrt papežu — smrt duhovnom! Kaj bo čutilo srce Pijevo, ko bodo 21. junija sv. mešo brali, in vse te spremembe premišljevali? — Ali se toraj ne spodobi, da v takih britkih razmerah letos 21. den junija s posebno pobožnostjo slavimo? Kjerkoli toraj verni Slovenci

prebivajo, vsepovsodi naj se ta den glasijo zahvalne pesmi in srčne molitve: Večni Bog! živi in nam še dolgo ohrani Pija IX. Ne daj Jih v roke Njihovih sovražnikov. Krepi in tolaži Jih v britkostih Njih zapušenosti in jetništva, in daj Jim v plačilo Njih zvestobe še čakati dné končne zmage tvoje sv. cerkve!

Zastran kandidatov duhovskega stanú se je po naznanilu ministra za bogočastje do avstrijskih škofov od dné 22. maja t. l. polajšave nadjati. Prečast. škofi so namreč dné 20. marca t. l. že drugokrat prosili, da bi se tudi oni bogoslovci, ki so pred vstopom v semenišče k vojakom bili vzeti, po dokončanih bogoslovskih študijah v mešnike posvetiti smeli, kakor vojaška postava nobenemu drugemu študentu ne brani, izvoliti si stan po svoji želji. Minister pravi, da se sporazumljenje oblastnij, ki imajo v vojaških zadevah odločilno besedo, gledé prošnje preč. škofov sicer še ni moglo doseči, da je pa Nja veličanstvo, presvitli cesar, po najvišjem sklepu od dné 3. maja t. l. si pridržati blagovolilo pravico, da se polajšava privoli posamesnim kandidatom duhovskega stanú, ako so razmere posebnega ozira vredne.

Procesija na Telovo v Celovcu bila je — kakor poroča „Kärnt. Bl.“ — prav lepa ter se je velika množica ljudstva taiste udeležila. Udje raznih društev, med temi tudi katol. političnega in delavskega društva — s svečami v rokah so bili obilno zastopani. Kakor lani ni bilo tudi letos deželnega odbora, srenjskega zastopa, učencev c. k. gimnazije, realke in vadnice; šlo je pa v procesiji mnogo učencev mestne fantovske šole, pa — brez učiteljev! Gotovo so katoliški stariši otrokom rekli v procesijo iti. V „poslanem“ opazuje „katoličan“ v omenjenem listu: „Ako se Nja cesarsko veličastvo in zastopniki cesarski po deželah in druge oblastnije procesije udeležujejo, ki se tudi „siliti ne morejo k udeležbi cerkvene svečanosti“ (kakor govori postava), bi tudi učitelji na svoji časti ničesar ne zgubili, ko bi se udeležili, posebno ko bi ravnatelji v tem dober izgled dajali“. — Menda še pridemo tako dalječ, da bodo — učenci morali učiteljem lepe izgleds dajati, da bo torej putica modrejša od pute!

Gospodarske stvari.

Poduk o založnicah.

IV.

Zdaj, ko sem svoje misli o glavnih točkah kredita kot podlage vsakega dnarnega zavoda razodel, zdi se mi potrebno, še nektero o znotrajni

uredbi društva spregovoriti. Društveniki v skupščini zbrani odločujejo v vseh zadevah društva; kar sklenejo, to za društvo velja, in proti temu ni v društvenih stvareh nobenega priziva. Ker pa društvo ne more biti vsak dan skupaj, morajo nekteri od društva pooblašteni udje, v njegovem imenu in po njegovi volji društvene posle opravljati. Ta opravila pa so različna. Kdor vodi društvo, ta nije sposoben svoje delo pregledovati, v dnarnih zadevah je pa silno potrebno, da drug drugemu na prste gleda. Ne skladam se toraj s tako uredbo društva, kder ni vodstvo od nad- ali pregledovalstva strogo ločeno. To omenjam zato, ker se nahajajo društva, pri kterih izvoljeni odbor oboje opravlja. Postava od 9. apr. 1873 o gospodarstvenih društvih to dvoje tudi ne loči, ampak terja samo načelništvo (Vorstand) in prepušča nadgledstvo ali opravilno svetovalstvo posebni uredbi društva. Sicer je opravljanje teh dveh organov nekako okorno, vender pri količkej razširjenem društvu neobhodno potrebno. Društvo ima pri tem več upanja, tudi je nekako bolj samostojno, a udje nadgledstva ali opravljalnega svetovalstva po okraju razstrošeni poznajo društvenike in njihove razmere popolnoma, in potem o teh, ko vprašanje nastane, lahko temeljito in iz prepričanja sporočujejo. Organi društva so tedaj: glavni zbor, to je: vsi društveniki v skupščini zbrani, načelništvo in nadzorno svetovalstvo.

Da se osnuje tako društvo, snide se nekoliko možev, ki imajo voljo in namen založnico ustanoviti, sestavijo se društvene pravila po določilih društvene postave od 9. apr. 1873, nabirajo se potem društveniki, ki se potem skličejo v zbor, da se o pravilih posvetujejo in sklep storijo. Gledé števila društvenikov ni nič določenega, potrebno je samo, da se vabilo k glavnemu zboru naznani tudi v tistem časniku, kterega si društvo za svoje oznanila misli odločiti. K seji naj se tudi povabi c. k. notar, da to, kar društvo sklene, vradno potrdi, ker se brez tega potrjenja registriranje društva ne dovoli; pri drugih sejah pa, kjer se za registriranje potrebni sklepi ne delajo, ni treba notarja. V tej seji naj se vršijo tudi volitve v razne društvene zastope, za načelništvo, kteremu se tudi naj oblast podeli, da poskrbi registriranje društva. Od nazočih udov mora najmenje nadpolovica ali dve tretjini za potrjenje društvenih pravil glasovati in jih tudi podpisati, kakor je namreč razmera glasujočih zapisana v štatutih: za spremembo ali pa za potrjenje društvenih pravil.

(Konec članka prihodnjič.)

Kmetijske razstave.

Letošnje jeseni bodo na Štajerskem v sledečih krajih kmetijske razstave, pri kterih bode najlepša goveja živina in drugi kmetijski pridelki

z darili obdarovani. Prva razstava bode v Vildonu, 2. v Hartbergu, 3. v Celju, 4. v Bruku, 5. v Knittelfeldu, 6. v Gornjem Zeiringu, in poslednja v Irdningu. Med temi naše čitatelje po naj bliže zanimiva Celjska, zato o nji bolj na tanko poročamo.

I. Državna darila za govejo živino čiste krvi, domačega plemena in izrejeno v razstavinem okraju.

Za bike 3 darila:

1 darilo za 50 gld., 1 za 40 gld., 1 za 30 gld.

Za krave 3 darila:

1 darilo za 40 gld., 1 za 30 gld., 1 za 20 gld.

Za teleta 3 darila:

1 darilo za 30 gld., 1 za 20 gld., 1 za 10 gld.

II. Darila za govejo živino domačega plemena mešane krvi.

Za bike 4 darila:

1 darilo za 40 gld., 1 za 30 gld., 2 po 20 gld.

Za krave 8 daril:

1 darilo za 30 gld., 3 po 20 gld., 4 po 10 gld.

Za teleta 9 daril:

1 darilo za 20 gld., 3 po 10 gld., 6 po 5 gld.

Vkup za govejo živino 31 daril v znesku od 590 gld. v srebru.

Za obdarjenje so pripuščeni:

1. Biki, ki še nimajo štirih širokih zob, tedaj od $1\frac{1}{2}$ do $2\frac{1}{2}$ leta.

2. Krave s teleti ali pa breje do dopolnega šestega leta.

3. Junčki in juničice do prvega spremljenja zob, tedaj pod $1\frac{1}{2}$ letom.

III. Darila za svinje.

1 darilo za 3 cekine, — 4 darila po 2 cekina, — 9 daril po 1 cekinu v zlatu, in 15 daril po 2 gld. v srebru.

IV. Darila za perutnino.

2 darili po 3 gld., — 2 darili po 2 gld., — 2 darili po 1 gld. v srebru.

V. Darila za panje z bučelami in gibljivim satovjem.

1 darilo za 1 cekin v zlatu, — 2 darili po 3 gld. — 3 darila po 2 gld. v srebru.

VI. Darila za poljske pridelke.

1. Za lanena stebila: 2 darili po 1 cekinu v zlatu, — 3 darili po 3 gld. v srebru.

2. Za sadje in mošt iz sadja in sicer za odbrano namizno sadje, za prodajo v tuje dežele pripravno: 1 darilo za 3 cekine, — 1 darilo za 2 cekina v zlatu in razun teh 1 darilo za 5 gld. — 2 darili po 3 gld. in 4 darila po 1 gld. v srebru.

3. Za grozdje in vino in sicer za najlepše odbrano grozdje: 1 darilo za 3 cekine, —

1 darilo po 2 cekina v zlatu; dalje 2 darili po 5 gld., 2 darili po 3 gld., in 4 darili po 1 gld. v srebru.

VII. Darila za živalske pridelke.

1. Za svilo in svilne mešičke, koke: 1 darilo za 3 cekine, — 1 darilo za 2 cekina in 2 darili po 1 cekinu v zlatu.

2. Za med, strd in vosek: 1 darilo po 3 gld. — 1 darilo po 2 gld. — 2 darili po 1 gld. v srebru.

VIII. Darila za mašine in orodja.

Za mašine in orodje, ki je bilo v razstavinem okraju narejeno: 1 darilo za 15 gld., 1 darilo za 10 gld., in 2 darili po 5 gld.

Vkup 111 daril z 40 cekini v zlatu in 735 gld. v srebru. Vrh tega še 10 srebrenih državnih darilnih svetinj, 6 srebrenih in 6 bronastih družbinskih svetinj in potrebno število pohvalnih diplom ali pisem.

Dan razstave se pozneje naznani.

V pospeh napredovalnemu poduku v kmetijstvu odločilo je ministerstvo poljedelstva za l. 1874 — 400 gld. s tem, da se ta svota porabi v nakupljenje učnih pripomočkov za napredovalni poduk v kmetijstvu. — V ta namen se naj oglasijo okr. šolski sveti, ako je v njih okraju napredovalna kmetijska šola, pri osrednjem odboru kmetijske družbe v Gradcu, da se jim za to pripomoč podeli.

Poročilo o sadje- in vinorejski šoli v Mariboru.

Ravnatelj te šole, g. Göthe, poroča v „Steir. Ldbote.“, kaj da se je od začetka novembra 1873 do začetka maja 1874 na tej deželni šoli zgodilo. Iz tega poročila posnamemo važnejše reči. Dne 16. febr. t. l. bila je druga javna skušnja, pri kateri so bili izprašani 5 rejenci, ki so prvi v 2 letih šolo dokončali, namreč: K. žl. Kottowitz, K. Trumer, Fr. Slemšek, Jak. Purgaj in E. Bradač (vpisan Wradatsch). Trije od teh dobili so že službe, dva morata zadostovati vojaške obveznosti. — Da dobodo izučeni rejenci pri grajščakih lahko „službe“, že verujemo; s tem pa ni čisto nič pomagano malemu posestvu, za katero je šola v prvi vrsti bila namenjena. Stvar bi zaslužila resnega preudarka, ali ni vsa osnova te šole bitstvene preuredbe živo potrebna. Ker je šola blizu mesta, čemu za visoke štipendije rediti mladenče v vstavu? Ko bi se več manjših štipendij napravilo, bi jih lahko več uka se vdeležilo, kar je poglavitno in bi se dalo izpeljati. —

V tretje leto, ki se je počelo s 1. marc. 1874, vstopilo je 9 učencev, dva imata dež. štipendijo, trije od okr. zastopov, namreč iz Maribora, Konjic in Cmureka, eden je ob svojih stroških, eden vnanji in dva praktikanta. Vseh učen-

cev je zdaj 20 v vstavu. Poslopje, ki je poprej služilo v ledenico, spremenilo se je letos v stalne razstavne prostorije za razne orodja in stroje vinorejce, kletarstva in sadjoreje. Tukaj bo tudi ob svojem času sadje in grozdje razstavljeno. Obrtnikom se s tem prilika ponuja, da tukaj obrazce (modele) omenjenega orodja in nja ceno na ogled postavljajo in kupcev najdejo. Ravnatelj vabi sadjo- in vinorejce štajerske, ki imajo zanimivih in vrednostnih orodij omenjene vrste, ter jih lahko pogrešajo, da bi jih šoli za razstavo prepustili.

Obdelovanje raznega zemljišča. Drevesnica se je za $\frac{3}{4}$ orala razširila, da bo naprej vsako leto 10- do 15.000 drevesec oddajati zamogla. Nasadi od leta 1872 so tako čvrsto vzrastli, da se že prihodnjo spomlad visokosteblasta drevesca prodavati zamorejo. — Ravno tako se je sadunosnik z mnogimi žlahtnimi plemeni zasadil in vmes so se jagode najboljših vrst posadile, da se bo dalo tudi iz tega mnogo v denar spraviti. V starem vinogradu nad hišo se je predelalo $\frac{5}{4}$ orala zemlje in zasadilo z žlahtnimi trtami, po plemenu razvrščenimi tako, da je zdaj 600 plemen na poskušnji. Za vinograd predelalo se je $\frac{1}{4}$ orala zemlje. Trsovica se je razširila tako, da se je letošnjo spomlad 600.000 trsov najboljših plemen zasaditi zamoglo. Popraševanja po „ključih“ bilo je že letos toliko, da se je komaj četrtinki naročnikov zadostiti zamoglo.

Novi vinograd v nekdanji grajščinski hosti se je preteklo ugodno zimo za blizo pol-drugi oral razširil; drevje se je posekalo in zemlja s prekopi (rigolenjem) za vinograd pripravila in obsadila. Pod tem vinogradom bivši bazar (Teich) se je izsušil, z zemljo napolnil, z ovsem in s travnim semenom obsejal. Sredi je vodotok, v kterega se tudi voda iz vinograda po žlebovih odteka. —

Na rastlinskem vrtu pri šoli so se letos zraven sočivja na 80 gredah posejale tudi pašne zelišča trave, detelje itd., da učenci kakor obiskalci poglavitniša pična ali pašna zelišča po pravem (seveda nemškem) imenu spoznajo. Po določbi deželnega odbora se je v pospeh sadjoreje že letos zasebnikom, ki so pridni sadjorejci, in šolam v Središči, Radgoni, na Polju, v Muravu in na mariborski železnici mnogo cepičev in divjakov podariti zamoglo.

Slednjič omenja poročevalec, da so učenci na prošnjo nekterih sadjo- in vinorejcev v okolici pogosto šli sadnih dreves na vrte požlahtnovat, obrezovat in cepit, in da se število obiskovalcev in onih, ki iščejo sveta ali pojasnjenja, čedalje bolj množi ter postaja tako šola v resnici to, kar ima biti, omikalnica kmečkega ljudstva. To je tudi naša pristržna želja, ki bo pa le tačas resnica postala, kadar bo šola s slovenskim

podukem slov. sinovom primerna in po večjem številu manjših štipendij tudi ubožnim pristopna.

Dopisi.

Iz Dunaja. — V finančnih krogih se lahko opazuje nekaj nemir, ker baje državni dohodki letos od meseca do meseca za lanskimi zaostajajo. Vse tolažbe in pomirljive besede, katere je ministerstvo radi slabih nasledkov borsnega poloma radovednemu, pa žali Bože v gospodarstvenih razmerah nekaj slabo podučnemu drž. zboru v pretekli dobi dajalo, kažejo se že v prvi polovici leta deloma neresnične. V dejanji je neki stanje precej drugače, kakor se je takrat stavilo na papirju; v resnici kaže se vpliv poloma ves drugačen, kakor ga je minister financ takrat popisoval. Gotovo je, da drž. posojilnice, ali bolje — hranilnice državne podpore niso svojega namena dosegle, ter zaželeno pomoči niso prinesle. —

Sicer so se v letošnjem proračunu dohodki nekoliko nižje postavili, pa vendar se to ni zgodilo primerno našemu slabemu stanju. Lanski dohodki znašali so 393,677.697 gld.; letos bi se moralo shajati s 383,298.975 gld. Kar se tiče dohodkov, ne bodo se lahko dopolniti dali. Silni „krach“ na borzi, huda vremena, povodnje, mraz in toča bodo letos državi več škodovali, kakor za 10 milijonov, za ktere se je številka v proračunu letos zmanjšala. —

Ljudstvo že dolgo zdihuje pod velikim bremenom davkov, katere mora deloma državi, deloma deželi, vrh tega še v okrajno in srenjsko kaso plačevati; drž. poslanci se pa vendar nočejo še brigati za gmotno stanje svojih volilcev. Tu pa tam, posebno na zgornjem Štajerskem sklicujejo sicer svoje volilce, ter jim račun polagajo o svojem delovanji. Pa kakošen je ta račun?! — S puhlimi, praznimi besedami o političnem stanji države in s svojo pogubno liberalno politiko si hočejo pridobiti in ohraniti zaupanje in spoštovanje volilcev. Kako pa ljudstvu stanje polajšati, previsoke dače znižati, o takih prasanjih liberalna svojat že od nekdanj najrajši — molči! Treba je, da začenja vlada stroške zniževati in da neha stvarjati naprave in urade, ki so nepotrebni in druga nič nego „molzne krave“ za odliko ultraliberalnih postopačev, ki se poštenega dela bojijo in ogibljejo.

Iz Ljutomera dne 15. junija. Dne 10. junija so mil. knez in škof delili tukaj zakrament svete birmе 829 tim otrokom. Že na predvečer so se semkaj pripeljali. Slovesen sprejem je povzdignil željni prihod milostljivega škofa. Razve mnogobrojno zbranih duhovnikov sprejeli so na odločenem mestu višega pastirja tudi gg. c. kr. glavar, — ki je pred kratkim nastopil svoje častno mesto in že v tem času s svojim pra-

vičnim ravnanjem in možatim vedenjem si pridobil zaupanje ne samo pri tržanih, ampak tudi pri pametno mislečem ljudstvu, — za tim okrajni sodnik, načelnik okrajnega zastopa in tržanski predstojnik, ter pristrčno pozdravili in „dobro došli!“ izrekli mil. knezu in škofu. Kdor je opazoval lica obilno zbranega ljudstva, razvidel je, kako dobro da mu je dela pri srcu ta vzajemnost vseh stanov v spodobnem spoštovanju cerkvene oblasti. Daj Bog, da ostane tako tudi za naprej, ker le vzajemnost in lepa složnost zamore pospeševati pravi blagor in napredek ljudstva. Sprejemu enak bil je tudi poslov, ker so vsi omenjeni gospodje mil. knezu in škofu z udanim srcem izrekli svoj ljubeznjivi „srečno!“ Pok možnarjev je spremljeval mil. škofa in vas za vasjo so se zbrali ljudje, da še zadnjič storé svoj poklon in izrekó pristrčno hvaležnost.

Od sv. Petra pod sv. gorami. Kaj mislite, tudi pri nas imamo tri liberalce, par prikimovalcev alj sekundantov, in nekterih veteranjakov, ki z unimi vlečejo. Pa velika velika je večina narodnih, prav katoliških mož, ki se ne sramujejo tega imena. Kakor po drugod, bi tudi pri nas rada peščica liberalcev zvonec nosila, in torej pritiska pri vsaki volitvi. Imeli smo 2. svečana volitev srejskega zastopa, pri kateri so bili liberalci s svojo majhno tovaršijo za dva moža v manjšini ostali. Volitev je bila redno in postavno končana, vpričo c. kr. komisarja potrjena, in nobeden nazočih nasprotnikov ni vedel česa ugovarjati. Pa Bog zna, kdo da jih je kmalu drugi dan na nekatere malenkosti opozoril, da so zoper volitev protestirali, čeravno je volilni imenik postavni čas bil na ogled. Zakaj pa niste o pravem času zoper volilni imenik se vzdignoli; postavno pot bi saj znati morali? C. kr. namestnija v protestu omenjenih vzrokov ni priznala; da bi jim pa željo po novi volitvi spolnila, omenila je nekterih drugih opazek. Dne 8. rožnika namenjena je bila druga volitev. Volilci se zberejo, ter c. kr. komisarja prosijo, da jim napove vzroke ovržene prve volitve, ker se morajo popustivši potrebno poljsko delo zopet z volitvijo muditi. Pa g. komisar se ustavlja in noče prošnje uslišati tirjaje, da naj — šolsko sobo zapustivši — brž 3. skupina voli.

Oho! po kaj pa ta novi red? „Do sedaj smo mirno skupaj volili in so volitve vendar veljale; povejte nam toraj vzrok ovržene volitve“ — se je klicalo. Slednjič vzame pôlo g. komisar in prebere nekatere imena protivnikov brez tirjanih vzrokov. To je bilo ogenj v streho! Bili so podpisani možje, ki pri prvi volitvi niso nič vedli ugovarjati, še celó zapeljani volilci, ki se prve volitve niso udeležili, in eden med njimi, duša omenjenega protesta, ki ni imel takrat volilne pravice. Na to velika nevolja med volilci, ki bi bili gotovo ubogali in volili, ako bi jih bil g. komisar mirno in pametno nagovoril, in ne z vojaki

in žandarji žugal. Katoliški možje so bili v večini nazoči, ki bi bili še bolj zmagali, ako bi se bilo njih prošnji ustreglo in bi ne bil g. komisar odišel. —

Narodni kmetje hočejo iz vsake okolice enega moža v zastopu imeti, in to je pravično; nasprotni liberalci pa hoté sami v zastopu biti, in nad vsemi vladati, — in to krivično! — Zdaj smo se zdramili; prihodnjič bomo bedeli, ker smo spoznali, kako da hočejo svojevoljno z nami ravnati, in upamo, da bo de c. kr. namestnija našo pravično pritožbo priznala. Prihodnjič bomo zedinjeni v trikratni večini mož za moža in za pravično reč stali, k temu so nas nasprotniki prisilili! —

Iz mariborske okolice. (Dodatek k Seidl novim zaslugam.) Čudno se nam zdi, da g. Seidl, kateri §§. zmirom na jeziku ima, postave ne prebere in bolj ne prebavi, ker nepostavno zoper narodnjake ravna, kar spričuje naslednji dogodek. Leta 1871 poprosi J. H., naroden posestnik in zidar v Kamci, pred tedanjo volitvijo srenjskega predstojnika S., ali sme klet s stiskavnico alj „prešo“ sezidati alj ne. Ker so se volitve bližale, ni bilo nijedne oporeke. Znabiti je mislil „strah“ s tem narodnjaka za se in svojo politiko pridobiti. Ko pa je H. pri volitvi za narodnjaka glasoval, je bilo dovolj za strahovanje. Po volitvi ni hotel Kamški „strah“ ničesar vedeti o dovoljenji, in pošlje kar nagloma srenjskega beriča in svetovalca N., ki ni druga kot podstrešnik, kramar in lonar v Kamci, na „komisjon.“ Ta srenjski komisjon prepove narodnjaku dalje zidati, češ, da ni mojster, da toraj nima pravice zidati. H. njima odgovori, da to sicer ne velja, ker je izučen zidar, da pa zdaj sam z zidanjem preneha, ker mu dnarja primanjkuje.

„Strah“ ga hitro pozove v pisarnico in mu naloži 20 gld. kazni, ktere je hotel brez spričevala vzeti; H. pa tirja spričevala in Seidlna tudi vpraša, kam da bo dnarje djal? „V kaso ubozih“ — bil je odgovor. H. si misli: če ubogi dobijo, ni tolike zgube; a ubogi niso ovih 20 gld. dosle še dobili, v sirotinskem zalogu vsaj niso vpisani. Leta 1871 še ni bilo postave, po kateri bi bil srenjski predstojnik smel brez župnikovega vedenja po kaznovanji pridobljene dnarje za uboge sbranjevati. Iz druge strani pa postava celó na tanko določuje, da srenjski predstojnik nima pravice tako debelo kaznovati. §. 54. sr. p. pravi: „Druge kazni kot dnarne ali v nezmožnosti plačevanja zaporne kazni se ne smejo prisojevati. §. 55. pa določuje: „Srenjski predstojnik zamore s pomočjo krajne policije dnarne kazni do 10 gld., alj v nezmožnosti plačevanja 48 ur zaporne kazni zažugati in izvršiti, če se ne more odložiti.“ Toraj je kamški predstojnik svoje glavno za 10 gld. postavo prestopil, kar je jasen dokaz, kako liberalci z zavodi, ako jih v svoje pesti dobijo, brezvestno ravnaajo, in koliko da

jim je za uboge mar. Proti narodnjakom divjati protipostavno, v tem se povsod odlikujejo!

Iz Ljutomera *) 11. dne junija 1874. Poleg velikega truda in prizadetja našega župnijskega oskrbnika, č. gosp. F. Ozmec-a, akoravno v slabem času in le po dobrovoljnih doneskih farmanskih bode naša cerkev po malem skoro jako lepo obliko dobila. Izvrstno je prenovljen tabernakel in tudi svetišče (presbiterij) bode po umetnem delu gosp. Jakoba Brollo iz Udine za nekaj dni gotovo, ter po lepih podobah srca vernikov razveseljevalo in duh pobožnosti vnelo. —

Vinska trta hiti rasti, vendar od mraza poškodovane očesa so mrtva; ostalo ni premalo grozdičev, ki začno cvesti, daj le Bog za to lepega vremena, da ne bode preščrbljasto. — Sadno drevje, slive in hruške obetajo obilno, jablani srednjega doneska, orehe pak nam je mraz posmodil. Ječmeni se kažejo lepi, žita na slamo velika, v zrnu pa ne preobilna, pšenice so večkrat rade ciganice. **) — Sena zaradi prejšnje suše ne bo mnogo.

Od Drave 15. junija. (Marenberški baklarji in „Tagespoštni“ dopisun). Znani dopisun iz Marenberga, namreč ondotni bilježnik, je zopet v starki „Tagespošti“ svojo nemčursko jezo razlil nad kaplanom Vuzeškim, g. F. D., naj bi si nekoliko svoje srce ohladil. Pripoveduje v dotičnem dopisu, kako da so Vuzeški volilci kljub vsemu prizadevanju ondotnega g. kaplana pri zadnji dopolnilni volitvi v deželni zbor z liberalci potegnoli; kar je pa gola laž, ker se iz Vuzešnice ni nobeden glas oddal nemčurskemu kandidatu.

Na dalje se raduje v svoji nemčurski velikodušnosti nad tem, da Trojičko nedeljo nikogar ni bilo k zboru kat. polit. društva, temveč prišli so le Marenberški peveci in baklarji, ter pod okni društvene hiše zapeli „das deutsche Lied“.

Zbora res ni bilo, ker je v tem času zborovanje po teh krajih prav sitna stvar, kajti se razleté ljudje ob nedeljah po raznih, sila odstranjenih podružnicah, pri katerih je ob letnem času božja služba. Res je tudi, da so Marenberški nemčurji v svoji surovosti nalašč prišli ugajat slovenskim društvnikom, povabljeni od nekega zagrizenega „Tagespoštlerja“ in krojača. Tudi pred dvema letoma so Marenberžani z ondotnim notarjem na čelu pridrli v društveno hišo, ter tulili in razsajali kakor besneži, pa so se tudi zaradi tega morali pred sodnijo zagovarjati. — Omilovati moram tedaj Marenberškega dopisuna za voljo njegove duševne ubožnosti, ker ne ve kaj druga pisati, kakor če se spravi nad ktereга kaplana ali pa neslane nemčurske burke pogreva.

*) Ker drug dopis z Ljutomera o isti stvari obširno govori, smo jo z Vašega izpustili. Vredn.

**) Navadni pregovor pri nas. Pis.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zopet tresk z Dunaja! „N. fr. Pr.“ poroča, da je vojni minister Kuhn odstopil in mu je naslednik baron Koller, dozdandji ces. namestnik v Pragi. Ker je bil Kuhn krepka zaslomba ustavakom, obžaluje omenjeni list v imenu stranke ta odstop in se le s tem tolaži, da je tudi Koller ustavak, torej političk general ene stranke. — Da bi ta sprememba že zdaj pomenjala premembo notranje politike, ne verujemo; brez pomena pa gotovo za Čehes, da zapusti Koller deželo ravno pred volitvami v dež. zbor, ki se 3. jul. začne.

Še neka druga prikazen prišla je v preteklih deževnih dnevih na dan, ki prav jasno kaže, da se pač juha tako vroča ne je, kakor se kuha. Med vladi privrženimi listi in drugimi, ki hoté za bolj „neodvisne“ veljati, nad katerimi pa nemara tudi jasli z vladno krmo visé, se je vnel prepir gledé zvrševanja „verskih“ postav. Stvar je ta: Državni poslanec in duhovnik Prato iz Tirolskega je odložil svoj mandat, ker so mu knezsko škof grozili duhovnih kazni, če glasovanja z „verske“ postave ne prekliče, kar je pa storil. *) Isto tako vzel je preč. nadškof Sembratovič svojim rusinskim duhovnikom, ki so kot poslanci tudi za „verske“ postave glasovali, podeljene jim častne službe, ter jim žuga z duhovskimi kazni, če glasovanja ne prekličejo. — „Neodvisni“ hujskarji tirjajo, da se na podlagi §. 18. „verskih“ postav oba škofa: Tridentski in Levovski kaznujeta, ker proti določbi omenjenega §. svojim podložnim branita zvrševanje državnih pravie (?); vladi udani listi pa, kakor „Presse“, pravijo, da to ne gre, češ, da bi strahovanje škofov za ministerstvo utegnulo neugodno biti. Ali ni to prav čedno? Čemu postave, ako je njih zvrševanje — nevarno? Po tem takem pa utegne resnica biti, kar je neki odličen gospod, ki razmere na tanko pozna, z Dunaja pisal kat. listu „Tablet“ v Londonu. „Komaj so bile“ — piše — „verske postave državnemu zboru predložene, sta že kardinala Šimor iz Oggerskega in Schwarzenberg iz Českega v ustmenem razgovoru s cesarjem kazala na to, kako razžaljive in krivične določbe da so v teh postavah. Oba sta prosila vladarja pomisliti, da bode zvrševanje teh postav velika nesreča za Avstrijo, in da bi vladar sam, če te postave potrdi, raztrgal vse vezi, ki ga še z njegovimi katoliškimi podložniki vežejo. Na to odgovori cesar: „Vse to mi je znano;

*) Šuzelka poveda v „Reform-i“, da je Prato, nja prijatelj od l. 1848, ko sta bila nemška poslanca v Frankobrodu, za „verske“ postave le zato glasoval, da se zaradi odcepljenja Južno-Tirolskega liberalni večini prikupi! — Ta je pa lepa! Zarad odcepljenja 600.000 tirolskih lahonov, katerim se v zvezi s pošteniimi tirolskimi Nemci v narodnem oziru nobena krivica ne godi, izdaje se svoboda in pravica kat. cerkve! In to stori duhovnik!!

ali ker sem primoran (angleški izraz je še vse natančniši), postave potrditi, me je tudi resna volja, kar koli zamorem storiti, da se te postave, kolikor le mogoče, zmerno (milde) in le malokedaj porabijo“. — Pa porabile se vendar bodo, kar spričuje ukaz graške namestnije do škofijstev, da se naznanijo vse župnije, katerim se ima po novih postavah novi davek naložiti. Skusili si bomo še pa drugih reči!

Česko. Namesto Kollerja imenovan je za deželnega predsednika žl. Weber, dosedanji predsednik na Moravskem, mož istega duha kakor nja prednik, le da sablje ne nosi.

Vnanje države. Iz Varzina, kder uživa Bismark odpočitka, stikuje po social-demokratih, ki mu žugajo družbinsko prekucijo na glavo nakopati. V Berlinu preiskala je policija kacic 20 hiš, v katerih kolovodje socijal-demokratov prebivajo. Najdena pisma, ki spričujejo zvezo nemških z vnanjimi demokrati, so se brž državnemu pravdniku izročile. S takimi policijskimi naredbami se pa nevarnost ne bo odvrnola, če tudi vse društva socijal-demokratov razpusté. — V Trevirskem mestu je bil shod volilcev in poslanec tega okraja Majunke, ki je ob enem vrednik kat. dnevnika „Germania“, je dajal odgovor volilcem. Govoreč med drugim o proticerkvenih postavah reče, da je „Bismark navaden umrljiv človek, kakor vsak drug, in v boleznih ravno tako reven kakor berač v svoji bajti.“ — Pri teh besedah razpusti komisar skupščino in prepove dalje govoriti. — Nemara pusti Bismark v prihodnjem drž. zboru skleniti postavo, kako da naj vsi umrljivi ljudje o Bismarkovi „umrljivosti“ in človeški „revšini“ mislijo in govorijo.

Preganjenje, rubljenje škofov, zapiranje in izganjanje zvestih duhovnikov je v blaženi Nemčiji na dnevnem redu.

V „zedinjeni“ Italiji slavili so 7. t. m. ustav z navadnimi svečanostmi, narodna straža je pa kraljeviča Humberta pozdravljala s klici: „Živela republika!“ Po potu liberalnega ustava hoče torej zedinjena Italija do tega priti, da se — kralja znebi. V Benedkah so od 12. t. m. počenši katoličani zborovali. Vdeležilo se je kakih 500 odličnih katol. mož, med njimi 3 škofi. Za predsednika je bil vojvoda Salviati. Govori kakor sklepi bili so navdušeni in potrebam časa primerni.

Iz Amerika prišlo je kakih 200 zvestih katoličanov skupaj sv. Očeta obiskat. Med njimi je tudi bila 74letna gospa, ki se je zdaj že šestokrat papežu poklonila. Pobožni romarji, katerih so vsi pošteni Rimljani silno veselili bili, podarili so sv. Očetu 1/2 milijona frankov v srebru in zaboju poln dobre zlate rude. — To je pa zopet nekaj za liberalce, da bodo papežu zobe kazali.

Za poduk in kratek čas.

Feliciano Globočnik.

(Življenjepisna črtica.)

„Slov. Gospodar“ prinesel je v štev. 48. l. 1873 kratko životopisno črtico o pokojnem F. Globočniku, Grižkem župniku. Naj mi bode dovoljeno dostaviti nekatere črtice o možu, ki je ves vnet bil za blagor svojega naroda ter mu skušal tudi na slovstvenem polju pomagati. Narodil se je 19. okt. 1810 v Braslovčah, kjer je tudi prve šole obiskoval, ter se pridno pripravljal za daljno učenje, katero je v Celjskih učilnicah z jako dobrim vspehom nadaljeval, kakor svedoči doletena spričevala, vsled katerih je bil pokojni Felician na gimnaziji vedno med prvimi. Leta 1824. podá se v Celovške šole, v katerih je enako izvrstno napredoval. Bil je navadno tretji in celo prvi. L. 1828 in 1829 obiskoval je modroslovske šole, sedanjó sedmo in osmo. V naravoslovji, kmetijstvu in matematiki slušal je nam Slovincem vrlo znanega Matijo Ahacelna; in gotovo se je od njega navzel tolike ljubezni do teh tvarin, v katerih je že takrat dobro napredoval, pozneje pak praktično mnogim koristil. V vseh od Ahacelna prejetih spričevalih je kot eden najizvrstnijih pohvaljen.

Po dokončanih gimnazijalnih študijah vstopil je v Celovško bogoslovje, v katerem se je navdal pravega duhovniškega, a tudi slovenskega duhá, ki je takrat mladiška oprsja navdajati počel, izbujen po našem vekovitem Martinu Slomšeku. L. 1833 bil je mešnikom posvečen. Ranjki bil je blagega a tudi krepkega srca in vedel si je sè svojim prijaznim, ljubeznjivim, večkrat šegavim obšanjem srca svojih prijateljev in sovražnikov pridobiti. Mož, kateri je ves čas Globočnikovega župnikovanja v Grižah službo cekmeštra opravljal, rekel mi je prilično: „Našega fajmoštra se vse boji, naj bolje pa faloti, drugače jih je pa sama dobrota.“ Povsodi pokazal se je kot pravega, iskrenega rodoljuba, ki je gorel za blagor in srečo ubozege slovenskega ljudstva, kateremu je posvetil vse svoje moči v njegovo duševno in materielno povzdigo. Pričel je že za rana pisati za priprosto ukažéljno ljudstvo, kateremu je še takrat pomanjkovalo kratkočasnih in naučnih knjig, ker je takrat le malo pisateljev sukalo uma svetle meče. Zaradi tega gre Globočniku tim večja hvala za trud, ki ga je potrosil slov. narodu v korist. Jegova dela sicer niso izvirna, nego le prevodi, vendar so se zelo prikupila prostaku, in še sedaj najde se pogostoma v priprostih kolibah jegov „Blagi Fridolin in hudobni Bric.“ Na dalje je izdal: „Martin mladi Pushavnik. Sala prepoved sa otroke iz pisem Krischtofa Smida, v Zelovzi“ 1836 (str. 79). — „Čujte, čujte, kaj žganje dela!“ Prigodba žalostna in vesela za Slovence — v Celovci 1847 (str. 123). Na koncu je Slomškova

pesem. (Priporočili bi še den denes to knjižico, ker nam skoro vsakega dne žalostne novice o žganjepivcih različni časniki poročajo). Naposled prevel je: „Nauk murne in svilne gosence rediti in svilo pridelovati za kmeta.“ (Spisal Ksav. Hlubek, učitelj kmetijstva in opravitelj štajerske družbe za svilorejo v Gradcu). Za trud zahvalil se mu je grof Vincencij Szapary v lastnoročnem jako prijaznem pismu, ter mu naznanil zahvalo občnega zbora svilorejske družbe dne 7. dec. 1850.

(Konec prihodnjič.)

Razne stvari.

(Svarilo.) Po slovenskih goricah se potika neki človek, ki nosi borno duhovsko obleko, ter išče po farovžih in še bolj po krčmah gostoljubnosti. Pravi, da je župnik iz Tržaške škofije. Sumljivo pa je, da po krčmah na dolgu ostaja in jo natihoma popihuje, kakor je storil v Mariboru in tudi v Pesniški dolini. V soboto na večer jo je pobrisal iz neke krčme, kder je več potrošil, kakor plačal, ter v najhujšem dežu se napolil čez hribe proti sv. Jurju. — Bodi si že goljuf ali nesrečen duhoven, kteremu se meša, na vsak način se naj v zavetje spravi, da ne bo duhovensko oblačilo, ktero nosi, ljudjem v posmeh in pohujšanje.

(Izlet.) V nedeljo 7. t. m. napravilo je marib. pevsko društvo izlet v Frajham. Prve dobrovoljce spremila je domača godba s kolodvora v Račjem na rajališče, drugi dospeli so pozneje, nekteri še le popoldne, takrat je prišla tudi banda koroške železniške tovarne z Maribora. Vihralo je mnogo zastav, pa ne ene nemške ali mrtvaško pruske nisi videl, kar se sredi Framskih narodnjakov itak ne bi smelo goditi. Krčmarji so zadovoljni, ker so blizo 800 gld. skupili. — Poseben vlak 8 vozov je dobrovoljce na večer zopet srečno v Maribor spravil.

(Zoper upravne srenje), kakor tudi za modrejše, primernišo in — cenejšo javno upravo vložil je tudi srenjski zastop v Šent-Ilju na Goričkem prošnjo pri dež. odboru, kakor je bila v „Gosp.“ 11. štev. načrtana.

(Ponemčevanje po vsej sili.) Krajni zastop radvanjske šole pri Mariboru ne da miru in tirja pri okr. šolskem svetu, da se tudi krščanski nauk, kakor vse druge tvarine — nemški uči! Kaj je tem ljudem pedagogika, kaj naravni napredek, kaj vse krščanstvo? Njim roji po glavah le nemškutarija, ona norčija, s katero prusaški politikarji po Avstriji pometajo. — Pridi vendar, pridi uredništvo „Slov. Učitelja“ in oglej si šolske zastope okoli Maribora in po drugod, morebiti se ti vendar ohladi mladoslovenska krv, da ne boš „novih šol. postav“ vedno v zvezde kovalo. Mladež in — učitelji ni vse eno!

(Šmarnice.) Iz Vidma se nam piše, da je č. g. provizor meseca maja po trikrat na teden v veliko veselje vernikom šmarnice obhajal,

kterih so se ljudje mnogobrojno vdeleževali. Poročevalec bil je priča, ko je neki vampast liberallec gredočim v cerkev zabavljaj, češ, da bi naj rajši v vinograd kôpat šli. — Ljudje so pa rekli: Bog nam daj prave pameti, bo še vampast gospod kaj od tega imel!

(Nesreča pri kôpanji.) Iz Celja se nam poroča: 11letni fantič je 12. t. m. pri kôpanji v Savini utonil. Bil je še drugi deček poleg, pa ga ni bil kos rešiti. Skoro vsako leto terja sicer prijazna Savina kako žrtvo. — Prav bi bilo da bi o takem času čuvaji pazili, posebno na nevarnih globokih mestih, kder se več nesreč lahko pripeti, kakor pa v parku, kder pa vedno nekdo straži. — Temu pristavljamo: V Mariboru je te dni tudi neki fantek z mesta v Dravo padel, pa ga je plavarski mojster iz globine potegnil in rešil smrti.

(Očedomorstvo.) V Ješencah, frajhamske fare, je dne 8. t. m. 19letni sin („Mbg. Ztg.“ pa pravi, da je le 7 let star) kamen v očeta vrgel ter ga na desnem senci tako nesrečno zadel, da se pri priči mrtev zgrudi. Bila sta oba pijana. Nesrečni sin se sam pred sodnijo postavi. Ali ga je res sin usmrtil ali pa mrtud zadel, kakor „Marb. Ztg.“ trdi, pokazala bo sodnijska preiskava. Bil je — se nam dalje poroča — umrl A. Vrhovšek oženjen ter imel 2 sina in hčer. Oča je bil najboljši mizar med Mariborom, Ptujem in Slov. Bistrico. Mizarja sta tudi oba sina, stareji, ki je pri vojakih, in mlajši doma, kteremu se je velika nesreča pripetila.

(Deželni glavar žl. Kübeck) se je dne 15. t. m. z brzovlakom v Celje pripeljal in drugi dan dopoldne v Vitanje in Konjice podal gledat, ali je povodnja veliko škode napravila. — Neka nesramnica znana po Savinski dolini kakor „Kaiserinn von Mexiko“ se že več dni po Celji klati, pa naša policija za postave v tej zadevi menda nič več vedeti noče.

(Poslednje tridnevno deževanje) je vnovič silno škode napravilo. Pesnica se je po dolini razlila, pokošeno seno odnesla, nepokošeno z drugimi poljskimi pridelki vred poblatila. — Po Pohorji je v noči od 13.—14. jun. toliko snega padlo, da so morali živino s planinskih pašnikov domu gnati. Prejšnje plohe so po mnogih višinah, n. pr. v Rančah, Planici, Kopivniku frajhamske fare itd., rodovitno zemljo odplavile. — Prst božji svetu žuga, da bi se le spoznalo!

(Odlikovanje.) Čč. gg. dekana: G. Tutek pri sv. Lenartu v Sl. gor. in Fr. Juvančič pri Novi cerkvi imenovana sta za častna korarja labodskega korarstva.

(Za družbo duhovnikov) so nadalje vplačali čč. gg.: Sorčič 50 gld. (poprej že 50 gld.), Modrinjak 25 gld., — Krušič Ivan 70 gld., — Kranner (za l. 1873 in 1874) 22 gld., — Belšak 11 gld. (l. 1874), — Dolinar 11 gld. (l. 1873), — Zmazek 11 gld. (l. 1874.)

Za pogorele Stročjance so darovali:

Preč. g. stolni prošt Fr. Sorčič 2 gl. — kr.
 župnik Matijašič 2 " — "
 Neimenovani 1 " 45 "
 Vrednik „Gospodarja“ 2 " — "
 Naj povzdignemo še enkrat klic za pomoč rojakom,
 ki so je toliko potrebni!

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru	V Ptuju	V Celju	V Varaž- dinu
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Pšenice vagan	7 70	7 50	8 —	6 80
Rži	5 30	5 50	5 40	5 —
Ječmena	5 20	4 60	4 —	4 —
Ovsa	3 30	3 35	2 80	2 80
Turšice (koruze) vagan . .	5 70	5 35	5 60	5 25
Ajde	4 50	4 40	5 60	4 83
Prosa	5 —	6 —	4 —	—
Krompirja	2 80	2 50	2 —	2 70
Sena cent . .	1 50	2 20	1 10	1 30
Slame (v šopkih)	1 40	2 —	80	1 40
„ za steljo	— 80	1 30	— 60	— 90
Govedine funt	— 30	— 30	— 28	— 24
Teletine	— 30	— 28	— 30	— 24
Svinjetine	— 32	— 30	— 44	— 34
Slanine	— 40	— 40	— 44	— 40

Loterijne številke:

V Gradcu 13. junija 1874: 66 45 21 8 79.
 Prihodnje srečkanje: 27. junija.

2—3 Vgodna ponudba.

Orgle s štirimi regištri se dobijo **dober kup** pri farnem predstojništvu sv. Magdalene v Mariboru.

Prememba stanovanja. 2—3

P. n. častitemu občinstvu in vsem, ki pri meni kupujejo, naznanjam, da sem svoje stanovanje in prodajalnico iz Koroških ulic v gornjo gosposko ulico šte. 117 preložil.

Zahvaljujé se za obilno zaupanje, ki se mi je doslej skazovalo, priporočam se tudi zanaprej, da se blagovolijo pri meni naročevati dela spadajoča v moj posel.

Priporočam ob enem svojo zálogo zmletih oljnato-firneževih bary, oljnatega firneža, terpentina, kopalovega laka, suhih bary, čistega zlata v listkih, srebra, mednih plošč, brona, vsakovrstnih ščetek (penzeljnov) in drugih ščetinastih stvari.

Z vsem spoštovanjem

H. Billerbeck,
 malar in lakirar.

Oznanilo. 1—2

Posrečilo se mi je, veliko zálogo mnogovrstnih bary po **nizki ceni** kupiti, zatoraj mi je tudi mogoče, taiste po **veliko nižji ceni** prodajati, kakor se po navadi prodajajo.

Okro-rumena (okergelb) v firnežu na-
 rejena funt po — gl. 30 kr.
 rudeča (Englroth) „ — „ 30 „
 svinčnato-bela (Bleiweiss) „ — „ 30 „
 i. t. d.; vse druge sorte po zlo nizki
 ceni, ravno tako tudi firnež funt po — gl. 40 kr.
 kopallak siv „ 1 „ —
 „ bel „ 1 „ 40 „

Dalje imam lepo zálogo vsakovrstnih ščetek alj penzeljnov.

Tudi se nahaja pri meni kakor je že znano, najboljše specerijsko blagó, na primer: **Kava** zdaj vsak funt za 10—12 kr. nižje; sladkor, izvrstno mizno olje, suhar (Zwiebak), cvétna peštanska môka i. t. d. po pošteni nizki ceni.

M. Berdajs,

v Mariboru na grajščinskem trgu in nasproti slovenske cerkve.

Zaloga angleških kmetijskih strojev

iz

2—3

Clayton-Shuttleworth-ove tovarne

v

Mariboru, graškem predmestji šte. 91.

priporoča svoje paromlatilnice, kakor tudi one, ki se s konji in vodó gonijo; glasovite ročne mlatilnice in vsakovrstne druge najboljše kmetijske stroje. Postavljanje in popolno vravnanje mlinov, žag, vodovlakov (pump), žgalnic itd. kakor vse druge v strojstvo spadajoče dela se urno izvršujejo.